

Atli Dam, um blokkstuðulsavtaluna:

Hon gevur føroyingum størri frælsi

til at skipa fyri egnum viðurskiptum

Tær drúgvu samráðingarnar millum føroyskar og danskar myndugleikar um umlegging av danska stuðlinum til Føroya endaðu mánadagin við tí úrsliti, at báðir paratar komu til eina semju. Avtalan snýr seg um at gera skipanina við tí danska stuðlinum meira einfalda, soleiðis at vit føroyingar istaðin fyri at fáa pengar til so og so nógv ymisk málsoki, nú fáa ein sokallaðan blokk, ið vit so sjálvir skulu umsita.

Nú samráðingarnar eru lidnar fyri hesa ferð, hava vit hitt føroyska samráðingarleiaran, Atla Dam, lögmann, og spurt hann, hvussu tað kennist at vera rokkin á mál.

Nýtilig og góð avtala

— Tað er altíð noktandi at vera liðugur við eitt mál, sum leingi hevur verið arbeiðt við. Um so úrslitið ikki gerst heilt tað ein ætlaði og væntaði, tá ein byrjaði hesar samráðingar, so má eg kortini siga, at sjálvt tað at verða liðugur við slíkar samráðingar kenst sera noktandi.

Annars meti eg avtaluna, vit hava gjørt við danir, ikki bert nýtiliga men eisini góða. Hon fer at merkja størri frælsi hjá føroyingum at skipa egnum viðurskiptum og gera tey til veruleika. Og samstundis sum vit varðveita ta trygd, sum hevur ligið í

hesum danska stuðlinum gjøgnum árini, og principielt varðveita ta skipan og tey mál, sum framvegis vera felagsmál við eini felags ábyrgd til at fáa tey loyst. Í tí er eingin principiellur munur.

Blokkur og refusjón

— Men hvat inniheldur so nýggja avtalan í høvuðsheitum?

— Henda avtalan um umlegging av danska stuðlinum merkir stutt sagt, at ein istaðin fyri at hava 72 ymsar studningskipanir, sum veita endurgjald í ávisum prosent-satsi á hesum 72 økj-

Atli Dam, lögmaður: — Tað hevur alla tíðina verið politikkur javnaðarflokksins at fylla út karmarnar í heimastýrislógini sum er ein sjálvstýrislóg. Við avtaluni um blokkstuðul eru vit rokkin enn eitt stíg viðari.

unum, so fer meginparturin av hesum í ein blokk, sum er roknaður út frá galdandi fortreytum í dag.

Har er so nakað lagt uppfyri einum útviklingi, sum vit vita fer at koma á teimum ymsu økjum, meðan ein partur, nevniliga meginparturin av tí sosiala økinum, framhaldandi verður endurgjalds-øki ella sokallað refusjóns-øki, har danir endurgjalda ávikavist 50%, tá tað snýr seg um fólka-, avlams- og einkjupensjón og 25% í øðrum forum so sum til depeningaskipan, forsorgar so sum barnaforsorg, revalidering o.a.

Hesi 25% verða so lögð afturat øðrum 25%, sum eru útroknað eftir dagsins grundarlagi og fara so í blokkina, so í og fyri seg merkir skipanin í fyrstu syftu, at har vit frammanundan kanska í mánaðir og ár skuldu samráðast við danir um broytingar, um nýskipanir, um útbýggingar, har hava vit í dag møguleikan sjálvir at seta í gongd innanfyri karmarnar av tí, sum er avtalað og innanfyri tær peningajattanir, sum liggja í blokkinum, soleiðis at ein í størri mun kann fyriskipa hesum sjálvur.

Uttan haft

Sum domi nevnr lögmaður, at meðan tað í mong ár hevur verið samráðst um eina útbýgging á sjúkrahúsokinum, har danir hava mett, at tað ikki tørvar størvegis útbýgging, so verður tað nú gjørligt at fara í gongd við hesa útbýgging uttan haft frá danskari síðu.

— Tá eg taki hetta domið, so er tað ikki eitt so typiskt domi kanska, tí hetta er júst eitt av teimum økjum, vit hava tikið fyrivarni í. Frá danskari síðu eru í blokkinum iroknaðar 3 milj. kr. árliga til útbýgging. Vit mettu, tá samráðingarnar byrjaðu, at hetta talið átti at verið millum 8 og 10 milj. kr. árliga, skuldi tann útbýggingarættlan, sum vit høvdu lagt til rættis, setast í verk, men her rukku vit ikki á mál. Kortini komu vit so hartil, at tann útbýgging, sum hevur verið forðað seinastu árin, nú kann byrja, og soleiðis er tað á fleiri økjum. So henda einfaldsgerðingin við trimum slegum av studningum,

Frá samráðingunum millum javnaðarflokkin og sambandsflokkin um skipan av landsstýri. Sambandsflokkinur ynskir ikki at vera við til at taka ábyrgd sigur Atli Dam